

Euskal liburugintza 2007

JOAN MARI TORREALDAI

Soziologian doktorea eta Kazetaritzan lizentziaduna

30 urtetik gora badihardugu zeregin honetan, hots, urtero aurreko urteko liburuak oro bildu, fitxatu eta aztertu. Urteroko lan hau koroatzeko modua ere diseinatua eduki badaukagu, Liburuaren Behatokia alegia, baina arazo bat edo beste tarteko ezin izan diogu heldu, eta epe laburrean horretan murgiltzeko modurik ere ez dut ikusten, zoritxarrez. Hobe-tzeko grina galdu gabe, daramagun bideari eutsiko diogu oraingoz. Sei urte luze badira, 2003ko otsailaren 20 madarikatuaz geroztik, behin-behinekotasunean bizi garena, zaharkituz doan egoera berri horretara ohitu ez bagara ere.

Hel diezaiogun hogeita hamaikagarren aldiz liburu azterketari.

Baina zenbat titulu argitaratu dira 2007an?

Oso konpletoa edo exhaustiboa izatea ezertan ez da erraza, eta bibliografia lanetan ezina guztiz. Liburu guzti-guztiak bildu dituela nekez esan dezake inork. Ez nik eta ez beste inork. Nik ez behinik behin. Besterik da, ordea, erdiz-

ka biltzea. Lanak ditu sinesteak euskal liburu produkzioaren inguruan zein kopuru azaltzen diren. Negargarriak izan ohi dira Durangoko Azokaren bueltan agertzen diren zifrak, eta are okerrago, esango nuke, apirileko 23ko Liburuaren Egunaren inguruan zabaltzen direnak, inprobisatuagoak edo. Edozein zifra bota, eta lasai gelditu ohi dira iritzi emaileak zein kazetariak. Urtea joan eta urtea etorri, beti berdin.

Nago, ordea, mezulariak ez ote duen errurik, inertziarena (eta hainbatetan profesionaltasun eskasarena) besterik. Iturburuan dago egon nahas-mahasa. Datu emaile batetik bestera ez pentsa, gero, hiruzpalau tituluren alde dagoenik! Ehunkako alde dago zenbaitetan iturburu nagusien artean. Ulergaitza.

Iturria / Urtea	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
INE								1.102
ISBN espainiar agentzia	1.425	1.326	1.342	1.487	1.681	1.534	1.425	1.231
Precisa / Conecta	1.589	1.621	1.588	1.576	1.584	2.094	1.710	2.009
Joan Mari Torrealdai	1.519	1.488	1.665	1.945	1.851	2.016	1.818	2.135

Badago alderik: 1.102 txikiena, 2.135 altuena. Ehun mila tituluko produkzioa balitz ez litzateke horren larria tartea, baina eskandalagarria iruditzen zait gure kasuan. Inortxok ere ez du konpontzeko ahaleginik egiten, gainera.

Okerrena zera da, gero hortik elikatzen garena informatiboki guztiok. Ez kazetariak bakarrik. Kulturaren Euskal Behatokia bera ere bai.

Non dagoke gakoa?

Datuak biltzeko moduan edo metodologian, oker ez bana-go. Bakoitzak ditu bere iturriak eta bere metodologia. Emaitzak ikusita, bistan da ez iturriak oro eta ez metodologia guztiok ez dutela fidagarritasun bera.

- *INE eta ISBN*

INEk (Instituto Nacional de Estadística) Lege Gordailua du iturri. Jakina denez, liburu guztiok, argitara eman aurretik, gordailuko zenbakia lortu behar dute.

ISBNko agentziak duen iturria ere ezaguna da, argitale-
txeen eskutik jasotzen baitu fitxa bibliografikoa, nortasun
zenbakia lortze aldera.

Nik neuk kontabilizatu ditudan 2.135 horiek, guzti-guztiek
daukate lege-gordailua eta guzti-guztiek, baita ere, ISBN
zenbakia. Eta lege-gordailuaren arabera 2007koak dira.

Zer gertatzen da orduan halako alde handiak gertatzeko?

INERen kasuan ez dakit non dagokeen hutsa, baina hutsa
egon badago, non ez badakit ere. Ez dut uste iturburuan da-
goenik, hau da, editorearengan. Editoreek berek ezpada in-
primategiek egin ohi dute tramitazioa. Hortik geroko infor-
mazioaren ibilbidea ez dut ezagutzen. Ematen du bidean gal-
tzen direla informazio horietako asko. Irudi luke, alderatzeak
balio badu, urrutiko iturri batetik hiritzar batera kanal edo
hodi bidez ekarri ohi duten urarekin gertatzen dena, bidean
galtzen dela erdia. Beste hainbeste hemen, antza denez.

Eta ez dakit gauza beretsua ez ote den gertatzen ISBNren
kasuan. Editoreak dira hemen informatzaileak. Bistan da
horiek liburuari zenbakia jartzen diotela, eta pentsatzekoa
da horren berri Agentziari ematen diotela. Dena den, he-
men ere non desagertzen edo desbideratzen da zorioneko
informazio hori? Auskalo.

Tituluen desfase horri esplikazio bat eman nahita, Conec-
tak dio (aurtengo azterketan) berrinprimaketen erruz izan
daitekeela hori. Hau da, editoreek berrinprimatuen berri ez
diotela ematen Agentziari. Baliteke. Baina niri ez zaizkit, ha-
la ere, zifrak ateratzen. ISBNk berak aipatzen ditu berrinpri-
maketak eta berredizioak, guztira 243 titulu. Nik bi kontzep-
tu horietan (berrinprimaketa, berrargitaraketa) 624 bildu di-
tut. ISBNren eta nire kopuruen arteko aldea 381 titulukoa da
berriz kaleratzen direnetan. Orokorrean 904koa da, ordea!

Bi estatistika iturri nagusi horien fidagarritasuna auzitan
jar daitekeelakoan nago. Aspaldi salatu dut. Gogoan dut be-
re garaian katalanek ere gogorki salatu zutela ISBN. Ez da-
kit, egia esan, fidagarritasun maila eskas hori beste guztie-
kin ere badenentz.

- *Conecta*

Bi horietaz gainera badugu beste informazio iturri bat: lehen Precisa, orain Conecta. Ikerketa etxea da hori, eta estatu mailan oso zabaldua dago. Gurean Euskadiko Editoreen Elkartearentzat lan egiten du. Aurrekoengandik guztiz bestelakoa du informazio bilketa, ohikoa aztertzaileengan. Bide nagusia galdetegia du, galdetegi egituratua, editore profesionalei zuzendua. Jasotako informazioaren gabeziak bigarren mailako iturriekin osatzen dituzte, telefonoz, ISBN datu-basea kontsultatuz, eta abar.

Conecta gehiago hurbiltzen da egiazko zifretara, garai batean baino gehiago orain, baina ez du informazioaren egiazkotasuna bermatzen. Bestek esandakotik bizi da, erantzunetan fidatuz. Eta ikertu 1.781 tituluri dagokion unibertsoa ikertu du 2007an esaterako, eta ez unibertso osoa.

Honen eta haien mugak agerian uzten saiatu banaiz, ez da gustuz. Ariketa horretan jardun dut ez inoren aurka, baizik eta gabeziak esplikatuz ahal izateko.

- *Lan bibliografikoan oinarrituz*

Nire zifren defentsan esan dezaket irakurleak berak frogatu dezakeen zerbait: titulua bere fitxa eta guzti ematen dut, datu guztiekin. 2.135 horiek, zertan esanik ez da, ISBNren jabebedunak dira. 2.135 horiez gainera fitxatu ditugu titulu gehiago ere, dezente gehiago. Baina kontaduriatik kanpo utzi ditugu, beste nazioetako bibliografiek alderaketak egitearren.

Nire lana, aurrenekoa eta nagusia, lan bibliografikoa da. Katalogoa osatu gabe ez naiz pasatzen azterketara. Azterketa oso da inportantea, baina datu errealean gain eraikia denean, unibertsoa ondo definitu eta zehaztu eta gero. Sasikoa bada oinarria, nekez izango da fidagarria emaitza.

Lan bibliografikoa ahalik eta zehatzena izanik ere, ezin daiteke bat ehuneko ehun fidagarri izatera iritsi. Hori ez. Nahiz eta titulu guztiak fitxa batez hornituak dauden, guz-

ti-guztien fidagarritasun maila ez da berbera nire neure datu basean. Zergatik? Informazio-iturri desberdinez baliatu naizelako.

Nire metodologian iturri nagusia argialetxea da, %60tik gora. Bi modutara jaso ohi dut argialetxeen informazio hori: liburuak materialki aztertuz gehiena, eta fitxa bibliografiko osoak eskuratuz ere bai.

Horren ondoan badut beste bide bat, fidagarria hau ere: liburutegiak, bereziki Gipuzkoako Aldundiko Koldo Mitxelena, Donostiako Udal Liburutegia eta Euskadiko Liburutegien Sistema Nazionala: %20 bat jasotzen dut horrela. Internetez gainera, ISBNko datu baseaz ere baliatzen naiz, noski. Aurten bertan 300 bat tituluren berri datu base horri esker izan dut. Zein diren? Ezezagun bat edo beste, eta bidali nien eskariari erantzunik eman nahi ez dioten argitaldari batzuk, egoitza sozial nagusia Euskal Herritik kanpo daukatenak gehienbat, baina bertoko bat edo beste ere bai. ISBNko informazioa bildu ondoren, fitxa bibliografikoak argialetxe bakoitzari berea bidali diogu zuzenean, konfirmazio eske. Kontrasterako ere erabili izan dugu ISBNko datu basea.

Ez dakit sakondu, baina luzatu bai behintzat egin naiz titulu kopuruaren inguruan. Merezi duelakoan, hala ere. Noiz argituko ote dira kontu horiek?

Nolanahi ere, beste gai bati (hau bai gai oparoa!) heldu nahi nion, edizio elektronikoari eta liburu elektronikoari. Argitu nahi nuen ez direla gauza bera bata eta bestea, eta gai horien inguruan munduan zehar egiten diren gogoeta eta azterketei errepasso txiki bat egin nahi nien. Egiteko asmotan segitzen dut. Hurrengo batean.

Jardun editoriala

Sailtxo honetan ikusi nahi duguna zera da, ekoizlea bere ezaugarrietan. Zer ekoizten den, eta nola, jakin aurretik, zein den ekoizle bera jakin nahi dugu, handia, txikia, bertoko edo kanpoko, profesionala ala amateurra...

284 argitaratzaile

Bai. Argitaratzaile diogu, eta ez argitaletxe, izan ere, bi gauza ezberdin baitira. Bigarrena, eman dezagun, profesionala da, egitura bat baduena, espresuki liburuak egiteko dagoena. Editoriala esaten duguna. Lehena, aldiz, era askotakoa izan daiteke: zerbitzu editoriala duen erakundea; autore editorea, talde, elkarte edo fundazioa; eta abar. Horiek eragile edo agente editorialak dira, ez propioki argitaletxeak. Eta horiek zein haiek, modu orohartzailean hitz eginda, argitaratzaileak dira.

Argitaratzaile horiek guztiak batean hartuta, 2007ko produktioan, 284 dira. Conectak, bere aldetik, guztira 140 direla dio.

<i>Tituluak</i>	<i>Argitaratzaileak</i>
1	149
2-4	76
5-9	20
10-19	20
20-29	5
30-39	3
40-49	1
50-59	1
60-69	2
70-79	2
80-89	0
90-99	2
100-149	1
150etik gora	2

Asko dira, ugari. Gehiegi diren ala ez besteren batek ebatz dezala. Urtero esan ohi dudana seinalatu gabe ezin utzi, ordea. Asko izatea ez dela nahitaez on, ez dela aniztasunaren seinale. Ekoizpenaren egitura aztertuta kontrara baizik: ahuldadea da ugaritasun horren azpian ezkututzen dena. Ondoko laukiak islatzen du ongi. Ekoizleen erdia eta gehiago dira (%52,3) titulu bat bakarra atera dutenak. Hori nahikoa ez balitz, hona ahuldadearen beste datua: 10 titulu baino gutxiago kaleratu dutenak %86 dira. Izugarria. Urtean 10 titulu

lu edo gehiago atera dutenak %16 bakarrik dira. Baina kasu! horien artean ere bi azpimultzo daude: erdiek 10-20 titulu artean atera dute, eta beste erdiek hortik gora. Zer aberastasun da hori? Oreka balego multzo horrek erditik gorakoa beharko luke. Egoera saneatzeko ez du muntarik ekoizleentzako kopurua handitzeak, baizik eta argitaletxeak indartzeak. Bestela esan, batez ere urteko 20 titulutik gorakoak ugaltzea litzateke soluzioa. Sektorea da indartu behar dena, ez sektoretik kanpokoak ugaltu.

Argitaletxe indartsuenak

Indarra edo tamaina neurtzeko nik ez dut negozio maila neurgailutzat hartu, azterketa ekonomikoetan ohikoa den moduan, baizik eta titulu kopurua. Horren arabera alderatzen ditut batzuk eta besteak, aurrez jakinda, hori bai, indartsuena ere ez dela egiazki indartsu. Gure handienaren titulu kopuruaren tamainan dozenaka dira inguruko kulturetan. Ez da komeni ikuspegi hori ahaztea, egiazko tamaina, alegia.

<i>Argitaletxea</i>	<i>Nobedadeak</i>	<i>Berrarg.</i>	<i>Titulu kopurua</i>	<i>%</i>
Ibaizabal-Edelvives	161	123	284	13,3
Elkar	70	180	250	11,7
Anaya	54	52	106	5,0
Elkar/ Ikastolen Elkartea	12	78	90	4,2
Erein	41	37	78	3,7
Aizkorri-Everest	64	10	74	3,5
Ttarttalo	42	23	65	3,-
Zubia-Santillana	59	5	64	3,-
SM	48	3	51	2,4
Giltza-Edebé	17	24	41	1,9
<i>Guztira</i>	<i>568</i>	<i>535</i>	<i>1.103</i>	<i>51,7</i>

Urtero legez, aurreko lauki horretan lehenengo hamarrak aukeratu ditugu. Lehen begiratuan nabarmentzen da hamar argitaletxeok bitan banatzen direla, bost eta bost: bost, etxe nagusia Euskal Herritik kanpo dutenak; eta beste bostak, aldez, bertokoak.

Hamarron artean ekoizpen osoaren erdia pasatxo osatzen dute: %51,7. Aurreko urtean baino lau puntu gorago aurreten. Produkzio horretan pisu handia du berrargitalpenak, %48,5 zehazki, ia erdia. Baldin eta datu hori esanguratsua bada, are eta gehiago da hurrengoa: urteko ekoizpen osoan berrargitalpenen %85,7 aipaturiko hamar horien emaitza da. Nobedadeetan, aldiz, hamarron pisua arinagoa da askoz: %37,6. Gainerako guztia, 1.032 titulu, 274 argitaratzaileen artean ekoitzi da, eta titulu horietako askok ez dute bigarren biziadiri ezagutuko: sortu diren formatuan hilko dira, berrargitalpenik gabe. Hori ere ahuldadearen froga da.

Argitaratzaile motak

Aurreko sailtxoan handi eta txiki bereiztu ditugun bezala, modu askoz gehiagotan ere bana daitezke ekoizleak. Izaeraz bereiztea izan ohi da ohikoena, izaeraz eta jardun-moldez. Euskal edizioan inportantea da, baita ere, jatorriaren araberrako ikuspegia. Hori dela eta, hemen bien konbinaketa bat egingo dut, izaera eta jatorria gurutzatu edo uztartu. Hauek dira bereiz tratatzen ditudan argitaratzaileak:

- Bertoko argitaletxea: hots, Euskal Herrian sortua, izaera pribatukoa, jardun-moldez argitaldari.
- Argitaratzaile publikoa: hots, Administrazio publikokoak maila guztietan, udaletatik gora, eta Administrazioaren baitako bestelako erakundeak.
- Elkarte, talde eta beste: hots, izaeraz argitaletxe ez direnak eta ezta ere bokazioz. Bertokoak, hori bai.
- «Kanpokoak»: alegia, kanpoan sortu edo etxe nagusia kanpoan dutenak dira hauek. Kanpoko hori beti ere komatxoaren artean jarri ohi dut, batzuen sentiberatasuna ez mintzeko eta besteen gaizki ulertuak ekiditeko.
- Irakaskuntzakoak: alegia, izaera desberdinekoak izanik ere bere jardun-moldea irakaskuntzaren esparruan lantzen dutenak. Eragile ez editorialak dira, nahiz eta askotan baduten zerbitzu editoriala.

- Koedizioa: alegia, argitaratzaile bat baino gehiagoren artean egin ohi den ekoizpena.

<i>Argitaratzaile mota</i>	<i>Ekoizleak</i>	<i>Ekoizpena</i>	<i>%</i>
Bertoko argitaletxe pribatu komertziala	46	1.035	48,5
Argitaratzaile publikoa	60	260	12, -
Elkarte, talde, fundazio...	105	188	9, -
«Kanpoko»	40	443	20,5
Irakaskuntzako	16	179	8,5
Besterik	18	30	1,5
Koedizioa	24	148	

- *Bertoko argitaletxe pribatua*

Hemen kokatu ditugun argitaletxeak %16 dira eta ekoizpenaren %48,5 suposatzen dute. Pentsa daiteke, pentsa daitekeenez, hemen kokaturikoak denak handiak eta komertzialak direla. Kontraesana ematen badu ere, ahulak ere bertan sartu ditugu, argitaletxe izan badirelako nahiz eta noizbehinka bakarrik argitaratu, eta beste batzuk produkzio gutxiak izan.

Ekoizpen osoaren erditik hurbil dabilen multzo honek berrargitalpenaren %40 berak egiten du, produkzio osoan %29 denean berrargitalpenaren indarra.

Gaien egituran, multzo honetan nagusi agertzen dena haur eta gazteentzako liburua da (%38,5), ondoren irakaskuntzako materiala (%23) (beti ere kontuan izanda Elkar eta Ikastolen Elkartek elkarrekin atera dutena irakaskuntzako sailean kokatu dugula); eta hirugarren eta laugarren tokietan datoz hurrenez hurren helduen literatura (%20) eta giza edo gizarte zientziak (%9,5).

- *Argitaratzaile publikoa*

Sail honetan %20 kokatu ditugu eta ekoizpenaren %12ko emaitza izan dute.

Hor zehar beste kopuru batzuk irakurtzen dira. Esaterako, Conectak aukeratu duen unibertsoan %12 suposatzen du edizio publikoak, alegia, 27 agente eta bere produkzio zifra-

ren %7,5 edo 153 titulu. Nire unibertsoa beste bat da non-bait: 57 eragilek 260 titulu ekoitzi dituzte.

Irakurri dut, baita ere, edizio publikoak %18 suposatzen duela.

Administrazioa bera eta bere eratorrien emaitzak zenbatu ditut hemen, baina ez irakaskuntzakoak, horiek beste sail batean doazelako nire ustez egokiago. Ekoizle nagusia, urtea joan eta urtea etorri, Eusko Jaurlaritza da, %47rekin aurten; Gipuzkoako Foru Aldundia dator bigarren, hori ere tradizionalki, %16rekin; hurrena, Nafarroako Gobernua %8rekin. Azken horiek baino gehiago osatzen du beste multzo batek: 30 udalen artean %20,5 egiten dute.

Ekoizle horiek bokazio sozialeko liburua kaleratzen dute gehien, Administrazioaren jardunbideari hertsiki lotuz gainera. Giza eta gizarte alorreko zientzietan kokatzen da berorien produkzioaren %63. Oso urruti dator bigarrena (%13), eta bitxia dirudi zientzia eta teknikako liburua izatea.

Jakin badakigu edizio mota honek zirkulazio eskasa izaten duela askotan, eta ez dela irakurle arruntari begira egina eta, ondorioz, bigarren bizialdirik apenas ezagutzen duela. Hainbat editorek, hala ere, edizio instituzionalaren konpetentzia desleiala salatzen du etengabe; desleiala edizio pribatuari lurra kentzen diolako eta preziotan azpitik dabilelako.

- *Elkarte, talde eta gisa berekoak*

Ekoizleen hirutik bat multzo honetan kokatzen dira (%33) eta ekoizpenaren 9 ekoitzi dute. Esan gabe doa indar gutxi-ko produktoreak direla. Garbi agertzen da ahuldadea datu gutxi hauekin: %68k titulu bakarra plazaratu dute; edota beste hau: 5 titulutik behera atera dutenak %92,5 dira.

Badira indar handiagokoak, hala nola, Kutxak, edo Eusko Ikaskuntza, Labayru eta beste.

Jarduera askotarikoak kokatu ditut hemen, euskara, kultura, artelangintza, aisia jardueretan dabiltzanak, esaterako.

Hauen produkzioa, nahiz eta txikia izan, zabala da bere interesetan, gizarte zientzia, irakaskuntza eta literaturan be-

reziki. Merkatu urriko eta bizialdi bakarrekoak dira liburu horiek ere.

- «*Kanpoko*»

Multzo honetan denetarik dago, esan nahi baita, argitaldari profesionalak daudela eta bestelakoak ere bai, talde, elkarte, fundazio eta beste. Gehienak eta indartsuenak, hala ere, argitaletxe profesionalak dira.

Sail honetakoak ez dira asko kopuruz, baina bai proporzionalki indartsu. Ekoizleen %13 dira eta ekoizpenaren %20,5 egin dute.

Indar hori nabarmendu egiten da gainera elkarri loturiko bi sailxotan metatzen direlako titulu gehien-gehienak. Alegia, irakaskuntzan eta haur eta gazteentzako liburugintzan kontzentratzen da kanpokoen produkzioaren %94. Gainerako alor guztietan banatzekoak dira beste 30 tituluak.

Ekoizle hauek badute, bestalde, beste ezaugarri pare bat: berrargitalpenetan bere bertoko parekoen oso atzetik dabiltzala da bata; eta bestea, itzulpenaren pisua gainerakoetan baino askoz ere handiago dela. Itzulpen hori, gainera, maiz xamar gorde edo mozorrotu egiten denez, jatorrizko hizkuntza ezkutatuz, egiaz eta benetan aitortzen dena baino garaiagoa da, izan.

- *Irakaskuntzakoak*

Ekoizleak ez dira ugari (%5,5) eta produkzioa %8,5.

Irakaskuntzako erakundeak dira denak ez esatearren gehienak. Irakaskuntzan dira profesionalak, ez editorialgintzan, baina berauetako askok departamentu edo zerbitzu editorialak dituzte.

Produkzioaren erdia Elkar argitaletxearekin Ikastolen Elkartek eman du argitara. Beste erdia gehienbat unibertsitateen artean banatu behar da: EHUK %20, UEUK %7, Deustuko Unibertsitateak %5,5, eta abar.

Edizio mota hau, zoritxarrez, lehen edizioan hiltzen da, salbu eta irakaskuntzako liburu ez unibertsitarioa (%43,5).

Bidezkoa denez, irakaskuntzan kokatzen dira gai gehienak (%58), eta hurrena giza eta gizarte gaietan (%21) edo zientziaren alorrean (%10).

- *Koedizioa*

Argitaratzaile mota desberdinon artean elkarlanak badu garrantzirik. Hasteko, produktu jakin bat non kokatu ez da erraza. Non kokatu behar dira, kasurako, Elkarrek eta Ikastolen Elkarteak elkarrekin atera ohi dituzten ikasmateriak? Bertoko argitaletxe profesionaletan? Irakaskuntzakoe-tan? Hori bateko. Eta besteko, garai batetik hona aldatu egin da koedizioaren filosofia edo jardun-moldea, eta agian biak. Euskal eskolaren hasiera haietan kanpokoekin egin ohi zen koedizioa, hemengo hutsunea betetze aldera. Bertoko taldeak indartu zirenean eta kanpokoak bertokotu zirenean, bide hori bere horretan gelditu zen, irteera gabe.

Egungo edizioan jardun-molde hori liburu suntsikorretan soilki gauzatzen da, Tarttalok adibidez.

Gaur egungo koedizioa aniztu eta aberastu egin da asko, eta argitaletxe mota ezberdinak zeharkatzen ditu: argitaletxe profesionalak, erakundeak, elkarteak, egunkariak, irakaskuntza taldeak, udalak. Konbinaketa ugari dira posible, sektorearen barruan zein sektoretik kanpo, bi argitaletxeren artean, argitaletxea elkartearekin, erakunde publikoa argitaletxe profesionalarekin, eta gehiago. 2007ko ekoizpenean 24 eragileren konbinaketaz 148 titulu gauzatu dira; horien artean nagusi izan dira 12 enpresa eta 8 elkarte.

Eskaintza editoriala

Ekoizleengandik produktura jaisten gara orain. Produktura baino gehiago produkziara. Produktuaren beraren ezaugarri tematikoetan geroago jardungo dugu, hurrengo kapituluan.

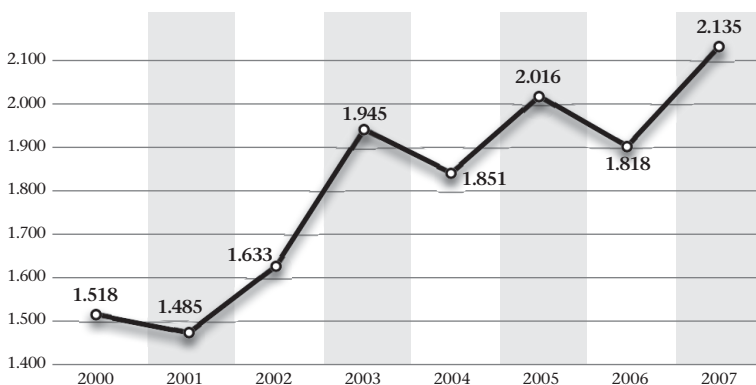
Ekoizpena formalki eta materialki aztertuko dugu ondoko orrialdeetan. Aztergai bakoitza denboran kokatuta emango

dugu. Horrela, urteko balioa hiru erreferentzien argitan alde-ratu ahal izango da: aurreko urtea (2006), mende berria (2000-2006) eta aldi luzeagoaren argitan ere bai (1976-2005). Zergatik hori? Urteko balioa bere horretan bakarrik, isolatuta, testuinguru kronologiko gabe, interpretagaitza da, baloraezina. Geure egoera ulertzeko koordinatuak bezala dira erreferentzia horiek.

Bestalde, aztergai bera hiru modutara begiratuko dugu: balio absolutu gisa, erreferentziazko urte baten argitan eta, hirugarrenik, urtetik urterako dinamikan.

2.135 titulu

Zifra horixe da nik ontzat eman dudana. Titulu gehiago izan ditut esku artean, eta batzuk baztertu egin ditut eta beste hainbat Jakinen webgunean (www.jakingunea.com) agertzen den zerrendan sartu ditut, irakurleak horien berri ere izan dezan. Kontabilizatu, ordea, ISBNdunak bakarrik egin ditut, arestian azaldutako arrazoiengatik. Hortaz, 2.135 horiek den-denek dute karnet zenbakiaren parekoa den informazio identifikagarri hori: ISBN.

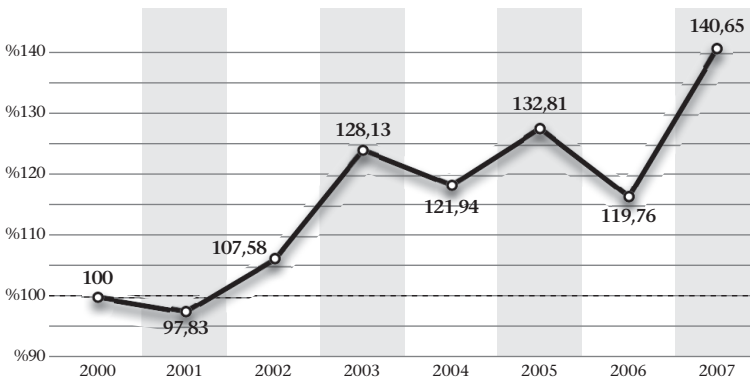
Iaz, 200 titulu galdu zirela-eta, ea alarma argi gorria piztu ote zen galdetzen nuen. Banioen orduan, eta gaur ere bai, urte bateko gorabehera horiek zer diren benetan jakiteko

denbora gehiago behar dela, perspektiba luzeagoa. Aurten-go ikuspegia guztiz bestelakoa da, adibidez. Oraingoari ere zuhurtzia bera zor zaio.

Lehenengo eta behin grafikoan bistara jotzen duena aurten-go igoeraren handia da, 317 titulu berri gehiago. Hazkunde horretan berrargitalpenak baino esku hartze handiagoa izan dute nobedadeek (213 titulu berri), eta horien barruan euskaraz sortu izan direnak, ez itzulitakoak (119 titulu). Baina hori, zehaztasun handiagoz, aurrerago aztertuko dugu.

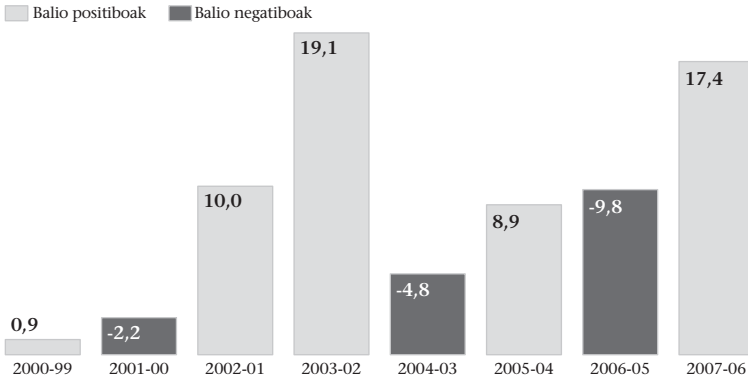
Tituluen eboluzio-lerroa

Eboluzio-lerro honek bilakaera azpimarratzen du. Horretarako 2000. urteko balioak 100 balio du, eta horren erreferentzian azaltzen da eboluzioa. Garbi dakusagunez, 2000. urtearekiko 40,6 puntu gorago dago gaur ekoizpenaren kopurua, eta iazkoa baino ia 21 puntu goitik.

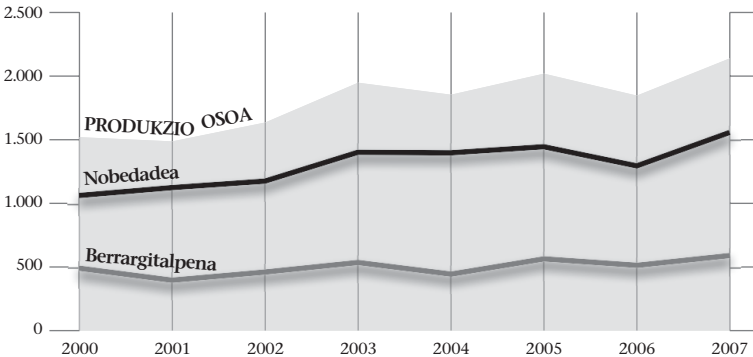
Tituluen eboluzioaren indizea

Urtetik urtera gertatzen diren gorak eta beherak azaltzen ditu grafiko mota honek. Hiru urte beltz izan dira mende berrian. 2006an azkenekoa, handiena, baina txiki utzi du aurten-go igoerak.

Nobedadeak eta berrargitalpenak

Ekoizpen osoaren barruan nobedadeak bezala berrargitalpenak hartzen duen lekua argitzen du grafikoak. Bertatik begiratuta, lerroaren posizioa aztertuta, ikus daiteke, esaterako, zenbait urtetan berrargitalpenak nola konpentsatu duen nobedadeen jaitsiera, edota aurten bezala hazkunde globala nola zor zaion gehiago nobedadeari berrargitalpenari baino.

Grafikotik laukira jaitsiz, eta ikuspegi luzeagoa hartuta, urtetan zehar nobedade eta berrargitalpenen erlazioa nola gauzatu den ikusteak merezi du.

	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Nobedadeak	75	72,8	71,5	71
Berrargitalpenak	25	27,2	28,5	29

Berrargitalpenaren esku hartzea bizkortu egin da urteak pasatu ahala, %25etik %29ra.

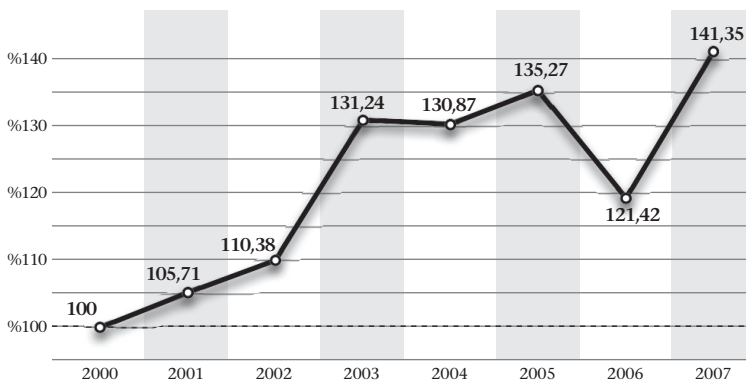
Erlazio bera, XXI. mendeari dagokionez, ikusten da hurrengo laukian.

Urtea	Nobedadea	Berrargitalpena
2000	70,4	29,6
2001	76,1	23,9
2002	72,2	27,8
2003	72,1	27,9
2004	75,6	24,4
2005	71,7	28,3
2006	71,5	28,5
2007	71,-	29,-
<i>Batez beste</i>	72,5	27,5

Joera orokorra berrargitalpenaren aldekoa dela esan badaiteke ere, ez da agian nahikoa oraindik. Ez behintzat Frantzia batek markatzen duen ereduarekiko: %45etik gora. Kultura bat zenbat eta helduagoa izan eta ekoizpen bat zenbat eta finkatuagoa izan, orduan eta altuagoak dira berrargitalpenaren balioak.

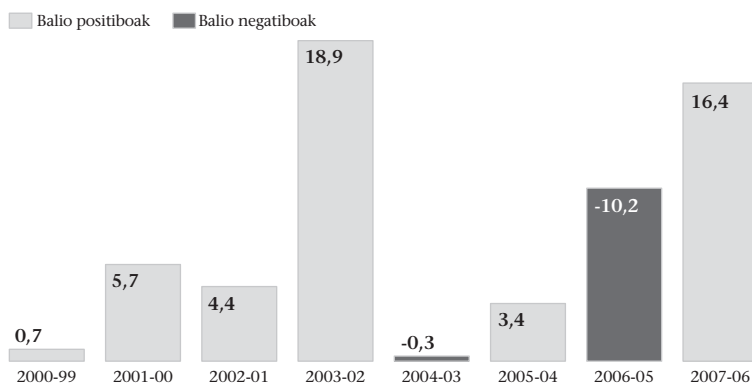
Nobedadeak

Nobedadeen eboluzio-lerroa

Eboluzioak egin duen bidea ageri da, abiapuntutzat 2000 urtea hartuta. Esan dugu arestian aurtengo igoera neurri handi batean nobedadei zor zaiela, eta hori erakusten du garbi grafikoak.

Nobedadeen eboluzioaren indizea

Aurtengo igoeraren antzeko baten bila lau urte atzera egin beharra dago. Hiru urte segidan balio positibo eskasetan ibili gara, eta iaz sekula baino beltzago. Iaztik hona 16 puntu egin du gora nobedadeak.

Nobedadeetan jatorrizko eta itzultitako liburuk

Nobedadeen eremutik atera gabe, txanponaren bi aldeak bezala diren jatorrizkoa eta itzultitakoa hiru modutara ikusiko ditugu, beti ere biak bata besteari itsatsita.

Jatorrizko eta itzultitakoaren indar erlazioa, 2007ko liburu-gintzan, 65 vs 35 izan da. Ez da beti horrela izan. Hurrengo bi laukietan zehatzago ikusten da erlazio hori nola izan den.

	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Jatorrizkoa	66	70	66	65
Itzultitakoa	34	30	34	35

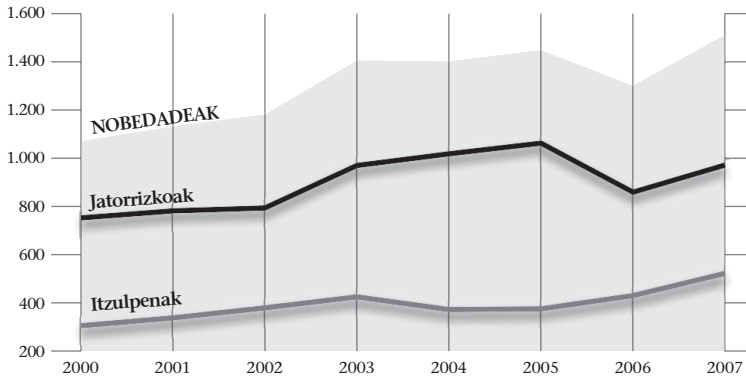
Aurreko laukiak denboran asko zabaltzen du argazkiaren angelua. Egungo erlazio oso antzekoa ematen du 1976-2005 urtealdi luzeak. Baina indar erlazio horren barruan, azken

urteotako joera jatorrizkoaren aldekoa izan da pixka bat, 2000-2006 urtealdian ageri denez: 70 vs 30.

<i>Urtea</i>	<i>Jatorrizkoa</i>	<i>Itzulpena</i>
2000	73,7	26,3
2001	69,4	30,6
2002	67,3	32,7
2003	69,2	30,8
2004	73,-	27,-
2005	73,5	26,5
2006	66,-	34,-
2007	65,-	35,-
<i>Batez beste</i>	<i>69,5</i>	<i>30,5</i>

Bigarren lauki honek urtez urte egiten du bidea. Horrenbestez, urte batzuetan, laukian ikus daitekeenez, jatorrizko liburua 70etik gora ibili da. Zortzi urteotako batez bestekoa bera ere (69,5 vs 30,5) gaurkoa baino jatorrizkoaren aldekoa-goa da.

Jatorrizko liburua eta itzulpena elkarrekin

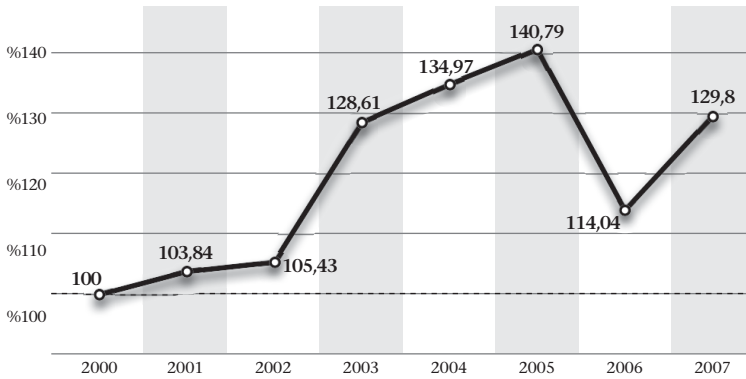

Aipatu berri dugun jatorrizkoaren goi posizio horrek 2006ko liburugintzan izan zuen etena. Behera egin zuen garbi, eta aurten ere bai, puntutxo bat behera berriro ere. Aurten balio absolutuetan gora egin dute batak (119 unitate) eta besteak (94 unitate), baina elkarrekiko proportzioak %65 vs %35 gelditzen dira.

Jatorrizkoa

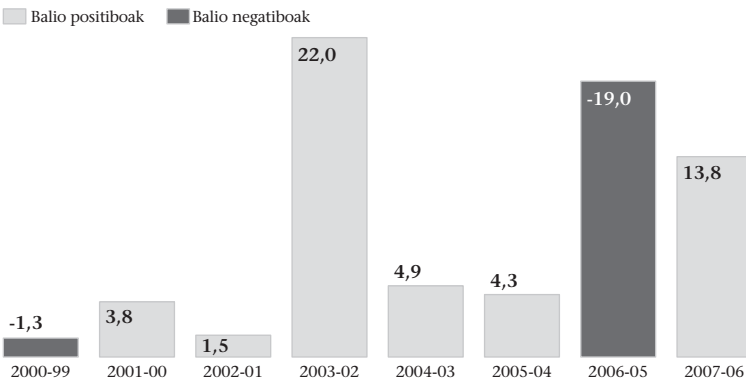
Jatorrizko liburuaren eboluzio-lerroa

Mende berriaren hasieratik goranzko bidean ari zena iaz kolpean jaitsi zen, eta aurten pitin bat irabazi du, bai, baina ez nahikoa. Urterik emankorrenak 2002-2005 bitartekoak izan ditu.

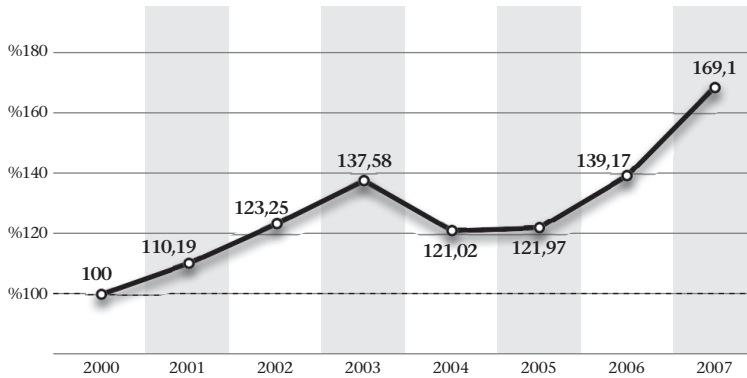
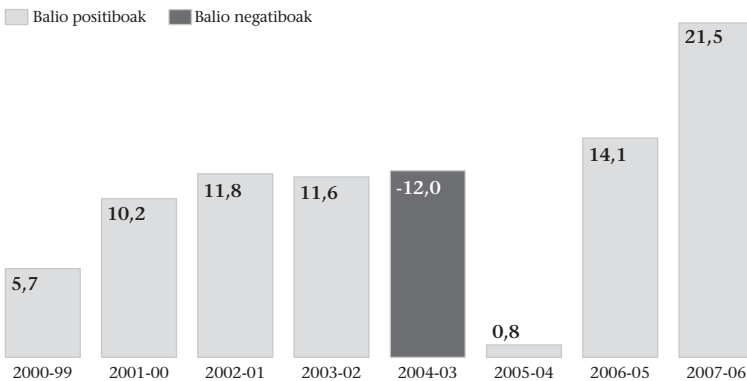
Jatorrizko liburuaren eboluzioaren indizea

Mende honetan bi urte beltz izan ditu jatorrizko liburuak, bi jaitsiera. 2006. urtekoa izan zen nabarmenena. Aurten gora egin du jatorrizkoak, baina ez iazkoa berreskuratzeko adina.

Itzulitakoa*Itzulitako liburuaren eboluzio-lerroa*

Itzulitako liburuak une gozoa bizi du. Proporziorik altue-
nean dago, bai iaz eta bai bereziki aurtun.

Itzulitako liburuaren eboluzioaren indizea

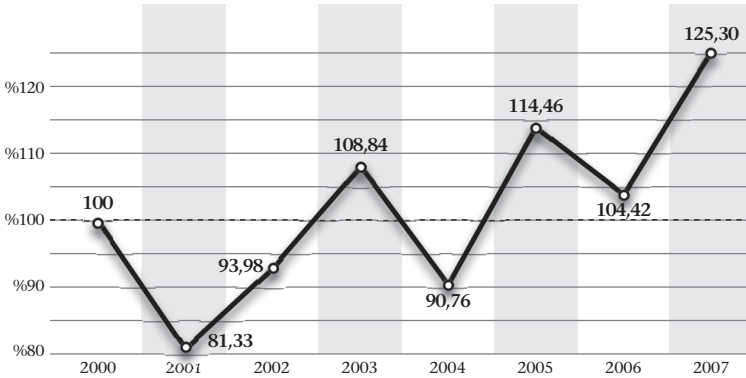
Mende berrian bi urteko krisialdixoa izan du (2004-2005).
Gainerakoetan gorantz egin du, indar bereziz iaz zein aurtun.

Berrargitalpenak

Nola nobedadeek hala berrargitalpenek gora egin dute
biek hala biek. Balio absolutuetan gehiago igo da nobeda-

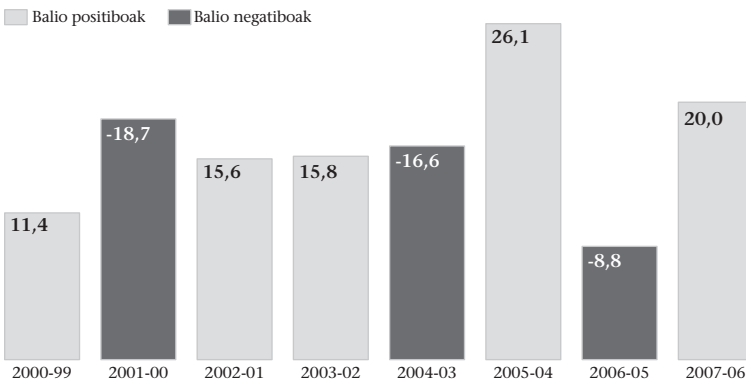
dea: 213 titulu berri. Berrargitalpenak 104 titulu berri eka-
rri ditu. Proporzioetan, ordea, igoera handiagoa izan du
berrargitalpenak: 20 vs 16,4.

Berrargitalpenen eboluzio-lerroa

Eboluzio gorabeheratsua markatzen du grafikoak. Behin
bakarrrik egin du bi urte jarraian gora. Aurten gorakoa egoki-
tu da. Mailarik altuena ere aurten jaso du berrargitalpenak.

Berrargitalpenen eboluzioaren indizea

Bost urte positibo eta hiru beltz, horra mende berriko ba-
lantzea. Aurtengoa baino gorakada handiagoa behin izan
du. Aurten iazkotik 20 puntu gora dago.

Berrargitalpenen mailaketa

Teknologia aldatu da, editorea profesionaldu da, irakurle-ria handitu da... nahikoa arrazoi omen dira horiek berrargitalpenaren gorakada argudiatzeko eta aldi berean erlatibizatzeke.

Edozein delarik ere azalpena, berrargitalpenak gehienetan edo beti liburuaren arrakasta adierazten du, bizialdi berri baten aukera.

Berrargitalpenen maila

Lehen argitaraldia.....	1.511 titulu
Bigarren argitaraldia.....	173
Hirugarren argitaraldia.....	134
Laugarren argitaraldia.....	92
Bosgarren argitaraldia.....	71
Seigarren argitaraldia.....	48
Zazpigarren argitaraldia.....	25
Zortzigarren argitaraldia.....	17
Bederatzigarren argitaraldia.....	12
Hamar argitaraldi edo gehiago.....	52

Lehen edizioakoak dira libururik gehienak, ohikoa denez: 1.511 titulu, hau da, %71.

Berrargitalpenak %29 suposatzen du, titulutan 624. Hori-rietako gehientxoenek bigarren edo hirugarren argitaraldia ezagutu dute, baina badira askoz gorago dabiltzanak. Bada 41. ediziora iritsi denik.

Gehien-gehienak (%91,5 edo 572 titulu) hamar edizio az-pikoak dira. Hori da normala. Hortik gorakoa da ezohikoa. 10-20 ediziotan dabilta %7, hots, 44 titulu; eta hogeitik go-ra daudenak %1,5 dira, zortzi titulu.

Zein? Jarraian ikusiko dugu.

Hamar argitaraldi eta gehiago

10. argitaraldia

Atlas sentimental. Egonaldi bat Marokoko

berbereen artean

Estitxuk pirata izan nahi du

Zubizarreta, Patxi

Mendiguren Elizegi, Xabier

- Euskara eta Literatura. Batxilergoa. 1.*
DBHO. A-Eredua
Fisika eta Kimika 1. Batxilergoa
Hondamendirako errepidea
Jara
Kaskarintxo
Kuki
Ortzadarra sutan
Suzko zapatak eta haizezko sandaliak
11. argitaraldia
Erinias taberna
Eskola agenda
Euskara eta Literatura. Batxilergoa. 1. DBHO
Hitz egingo balute
Ingeles bat etxean
Jara
12. argitaraldia
Eskola agenda
Koaderno handia
Kontrabandista
Mutil arteko neska
Ostiralak
13. argitaraldia
Alaba
Behin batean - Idazketa 1 (LH)
Behin batean - Idazketa 2 (LH)
Gizona bere bakardadean
Guide de conversation. Français-basque
Indiana Jones-en zamarra
Nikolas Txikiren oporrak
Patakon
15. argitaraldia
Esaera zaharrak eta txiste berriak
16. argitaraldia
Bakarka 1
Obabakoak
SPrako tranbia
17. argitaraldia
Katu beltza
Tunel luzea
18. argitaraldia
Atzapar arrastoak
19. argitaraldia
Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian
- Ugarte, Alberto eta beste
 Garcia, T. eta beste
 Milne, John
 Osoro, Jasone
 Landa, Mariasun eta beste
 Arejita, Marije eta beste
 Morillo, Fernando
 Wölfel, Ursula
- Ormaetxea, Amaia
 Askoren artean
 Agirre, Ana Maria eta beste
 Herriot, James
 Nöstlinger, Christine
 Osoro, Jasone
- Askoren artean
 Kristof, Agota
 Plowright, Piers
 Lyons, Pam
 Arretxe, Jon
- Garate, Gotzon
 Olabarri, Miren eta beste
 Olabarri, Miren eta beste
 Atxaga, Bernardo
 Euskaltzaleen Biltzarra
 Balzola, Asun
 Goscinny
 Mendiguren Elizegi, Xabier
- Ormazabal, Joxan
- Letamendia, Juan Antonio
 Atxaga, Bernardo
 Elorriaga, Unai
- Milne, John
 Milne, John
- Landon, John
- Atxaga, Bernardo

<i>Goizuetako ezkongaiak</i>	Garate, Gotzon
<i>Izurri berria</i>	Garate, Gotzon
<i>Nikolas Txiki</i>	Goscinny
20. argitaraldia	
<i>Connemara gure bihotzetan</i>	Gabiria, Julen
<i>Desagertutako emakumea</i>	Prowse, Philip
<i>Goizuetako ezkongaiak</i>	Garate, Gotzon
<i>Kittano</i>	Ormazabal, Joxan
21. argitaraldia	
<i>Connemara gure bihotzetan</i>	Gabiria, Julen
<i>Eskubeltz taldearen abenturak</i>	Press, Hans Jürgen
25. argitaraldia	
<i>Babilonia</i>	Irigoién, Joan Mari
30. argitaraldia	
<i>Ostegunak</i>	Arretxe, Jon
31. argitaraldia	
<i>110. Street-eko geltokia</i>	Zabaleta Urkiola, Iñaki
<i>Ostegunak</i>	Arretxe, Jon
40. argitaraldia	
<i>Kutsidazu bidea, Ixabel</i>	Sagastizabal, Joxean
41. argitaraldia	
<i>Kutsidazu bidea, Ixabel</i>	Sagastizabal, Joxean

48 titulu argitaratuenak dira horiek. Horietako gutxien izan duenak 10 argitaraldi izan du. Gehien izan duena urteroko bera da: *Kutsidazu bidea, Ixabel*.

Argitaraldi batetik gora urte berean

Aipamen berezia merezi dute titulu hauek, urte berean edizio bat baino gehiago izan dute eta. 2007an bi edizio izan dutenak 31 dira. Urte berean hiru edizio izan duen 4 daude. Lau argitaraldi izateraino iritsi da bat: Miren Agur Meabe-
ren *Urtebete itsasargian*.

1/2 edizioak

Ahozko hitzetatik idatzietara. Ikasi eta jardun Eizagirre, Ana

Elhuyar oinarrizko hiztegia.

Euskara-Gaztelania / Gaztelania-Euskara Elhuyar, Elkar

Euskararen geografia historikoa Arejita, Adolfo eta beste

Harreman-estilo berri bat. Egiteko dagoen

organizazioen aldaketarako Saratxaga, Koldo

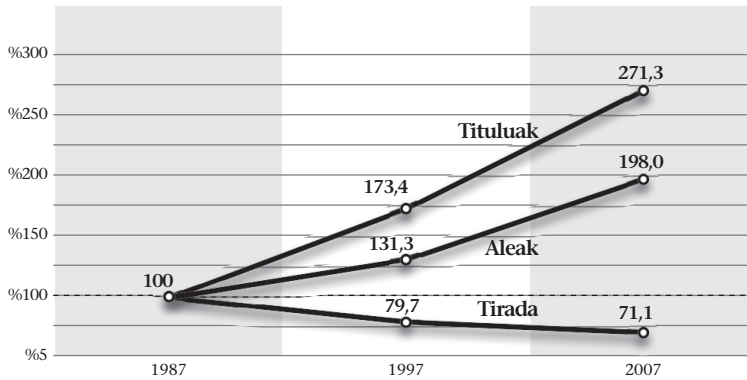
Lan giroko harremanak Del Corte, Txabi eta beste

<i>Pijama marradunaz jantzitako mutikoa</i>	Boyne, John
<i>Pirritx eta Porrotx 1. Familiak milakolore.</i>	
<i>Puzzlea</i>	Pirritx eta Porrotx
<i>Pirritx eta Porrotx 2. Familiak milakolore.</i>	
<i>Puzzlea</i>	Pirritx eta Porrotx
<i>Seximenduz, sentimenduz, nahasmenduz.</i>	
<i>Zer arraio egin behar da hemen ligatzeko?</i>	Morillo, Fernando
<i>Sua falta zaigu</i>	Agirre, Katixa
<i>Txoriak bezala / Way of the bird</i>	Kidman, Andrew eta beste
<i>Zenbakiez haratago. Euskadiko garapenerako lankidetzaz eztabaidan / La cooperación al desarrollo vasca a debate</i>	González, Miguel eta beste
<i>Zu bezain ahul</i>	Jaio, Karmele
1/2/3 edizioak	
<i>Aulki bat elurretan</i>	Alberdi, Uxue
<i>Munduari itzulua 18 ipuinetan</i>	Irasizabal, Iñaki
<i>Pirritx eta Porrotx 1. Familiak milakolore [CD-ROMa]</i>	Pirritx eta Porrotx
<i>Pirritx eta Porrotx 2. Familiak milakolore [CD-ROMa]</i>	Pirritx eta Porrotx
2/3 edizioak	
<i>Anaren bakardadea. Haurdunaldiak: norena da erantzukizuna?</i>	Sierra i Fabra, Jordi
<i>Elhuyar hiztegia. Euskara-gaztelania. Hiztegi elektronikoa / Castellano-vasco. Diccionario electrónico [Baliabide elektronikoa]</i>	Asumendi, Elisabete eta beste
<i>Garmendia eta Fannyren sekretua</i>	Uribe, Kirmen
<i>Lesterren logika</i>	Cano, Harkaitz
<i>Mailuaren odola. Erresuma eta fedea I</i>	Epalza, Aingeru
2/3/4/5 edizioak	
<i>Urtebete itsasargian</i>	Meabe, Miren Agur
3/4 edizioak	
<i>Arotzaren eskuak</i>	Ladron Arana, Alberto
<i>Ihes betea</i>	Lertxundi, Anjel
4/5 edizioak	
<i>Greta</i>	Osoro, Jasone
<i>Mendaroko txokolatea</i>	Irasizabal, Iñaki
6/7 edizioak	
<i>Amaren eskuak</i>	Jaio, Karmele
<i>Garmendia eta zaldun beltza</i>	Uribe, Kirmen
9/10 edizioak	
<i>Ortzadarra sutan</i>	Morillo, Fernando
10/11 edizioak	
<i>Jara</i>	Osoro, Jasone

11/12 edizioak <i>Eskola agenda</i>	Askoren artean
19/20 edizioak <i>Goizuetako ezkongaiak</i>	Garate, Gotzon
20/21 edizioak <i>Connemara gure bihotzetan</i>	Gabiria, Julen
30/31 edizioak <i>Ostegunak</i>	Arretxe, Jon
40/41 edizioak <i>Kutsidazu bidea, Ixabel</i>	Sagastizabal, Joxean

Eskaintza editorial osoa

Grafiko batean erakutsi nahi izan dugu zein den egiazko eskaintzaren diakronia. Erreferentziazko hiru urte hartu ditugu, eta urte horietako bakoitzean hiru osagai jarri ditugu: titulu kopurua, tirada eta ale kopurua.

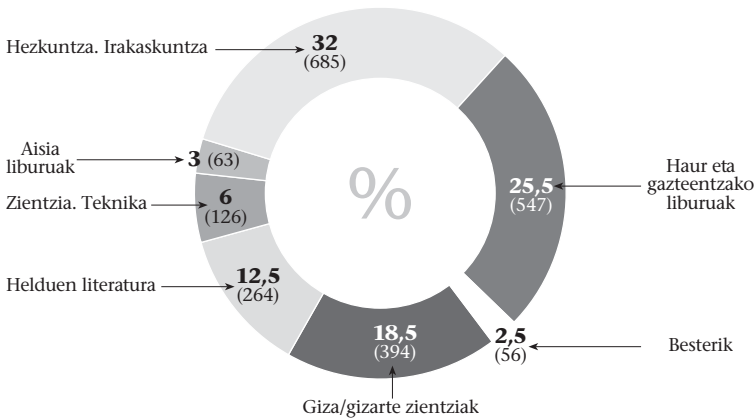
30 urte liburugintzan liburutik jaso dut aurreko urteetako informazioa. Tituluak neure datu-basekoak dira. Tirada, al-diz, aipatu libururako landu nuen, editoreei galdetuta eta hainbat argitaletxe arakatuta. Bosna urtez banatu nuen aztertzeke aldia, 30 urte, eta hori dela eta, tiradaren urtea dagokion urtealdikoaren batez bestekoa da, ez urteari berari dagokiona. Tirada desberdina denez aurreneko eta gainerako argitaraldietan, bereizturik egin ditut biderketak, ale-kopuruak zehaztearren.

Lerrook argi uzten dute zein desberdina den tituluen eta tiraden ibilbidea. Bata etengabe gora doana, eta bestea pixkanaka beherantz datorrena. Baldin eta zifrak egiazkoak bada, esan behar da oraindik ez zaigula gertatu beste kultura batzuei gertatzen ari zaiena. Alegia, aleetan neur daitekeen eskaintza (zinezko eskaintza, alegia) duela 10 urte baino murriztagoa izatea egun.

Gaiak

Liburuen mamian sartuko gara orain. Edukiera aztertu ondoren, edukiaren azterketaz arituko gara hemendik aurrera.

Gai motak sailkatu nahi direnean, garrantziaren araberako bi multzo bereiz ditzakegu. Ez bakarrik aurten, aro moderno guztian. Multzo batean gehien erabili ohi direnak daude: hezkuntzakoak, haur eta gazteentzakoak, literaturakoak, eta giza edo gizarte alorrekoak. Eta bigarren multzoan datoz tratamendu urriagoa izan dutenak, alegia, zientzia eta teknika-koak, aisiakoak, erlijioak eta orotarikoa sailean kokatu ohi direnak.

Horietako bakoitzari banan-banan helduko diogu jarraian. Aurretik, panorama osoa erakuste aldera, gai-mota

guztiak aurkezten ditugu elkarrekin aurreko grafikoan, beren balio absolutu eta erlatiboekin. Ondoko laukian, gainera, 2000. urtearekiko gai bakoitzaren hazkundera zein den ere ikus daiteke.

<i>Gai multzoa</i>	<i>Zenbaki absolutuak</i>	<i>%</i>	<i>2007/2000</i>
Hezkuntza. Irakaskuntza	685	32,-	+ 34,5
Haur eta gazteentzako liburuak	547	25,5	+ 47,4
Giza/gizarte zientziak	394	18,5	+ 53,9
Helduen literatura	264	12,5	+ 3,1
Zientzia. Teknika	126	6,-	+ 113,5
Aisia liburuak	63	3,-	+ 38,6

Hezkuntza eta irakaskuntza: 685 titulu

	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Irakaskuntza	31	33,5	27,5	32

Euskalgintzaren aro modernoan, autonomi garaian, irakaskuntzara zuzenduriko liburugintza da pisu gehien duena. Hirutik bat liburu mota hau dela esan daiteke. Iazkoa jo daiteke salbuespentzat.

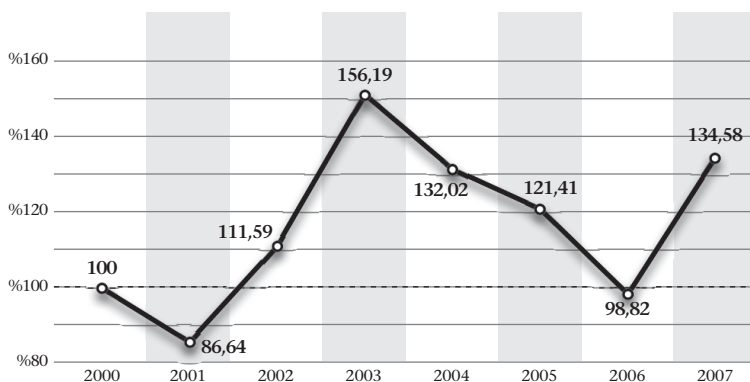
Ongi hornituriko multzoa da hau, titulu kopuruaz gainera bestela ere. Tiradak liburu mota honetan dira altuenak. Multzoetan orekatuenetakoa berau da; esan nahi baita, lehen edizioaren eta berredizioaren arteko proportzio nahiko egokia duela: nobedadeak %61 dira eta berrargitalpenak %39. Nire gusturako badu puntu ahul bat, hala ere, eta da nobedadeetan itzulpenak indar handia duela: %41. Egiazkoaren azpitik dagoena, bestalde, itzulpen asko mozorroturik ematen baitira hainbat argialetxetan.

Zorionez, berrargitalpenetan proportzioa jatorrizko liburuaren aldekoagoa da: %75 vs %25. Hortaz, lehen edizioan hamarretik 4 pasatxo da itzulitakoa, baina berrargitaratuta koetan hamarretik 2,5 soilki da itzulitako liburua.

Irakaskuntzaren eboluzio-lerroa

2003an gailurra jo ostean, beheranzko joera nagusitu da garbi. Iaz, gainera, 2000ko marratik behera ere egin zuen.

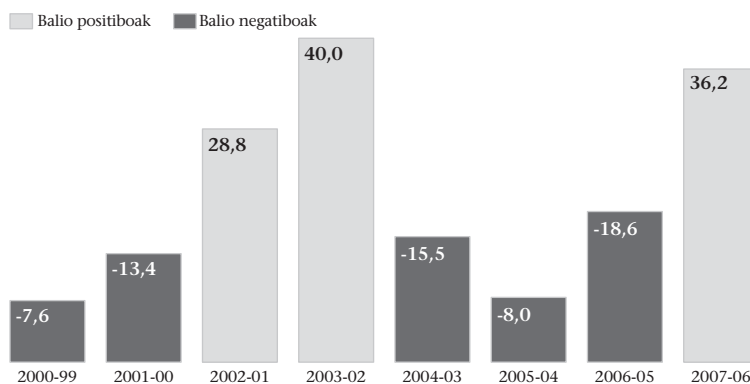
Aurten puntu batzuk gora egin du.

Zehazki iaz baino 182 titulu gehiago plazaratu da. Itxura batean zerbait ematen badu ere, ez da horren esanguratsua; izan ere, 600 titulutan dago mende berriko batez bestekoa, eta aurtengo produkzioa 685ekoa da.

Igoera hori ez dakit gauza izango ote den atzerakadaren mamua desagerrarazteko.

Irakaskuntzaren eboluzioaren indizea

Aurreko urtearekiko erreferentzian eboluzioa ikusita, mende berriko zortzi urteotatik bost negatiboak izan dira. Eskerrak gorako hiru urte horiek, aurtengoa barne, indarra erakutsi duten.

Edozein modutan ere, agian ematen duen bezain beltza ere ez da panorama. Liburu tipo hau berezia baita bere erritmoetan, hezkuntza egitarauetik oso dependentea; eta, horregatik, baliteke ekoizpenak zikloka plazaratzean bilatu behar izatea azalpena.

Barne sailkapena

Didaktika. Pedagogia. Orientabideak.....	4,-
Hezkuntzaren antolakuntza.....	1,1
Haur eskola. Oinarrizko irakaskuntza.....	18,2
Lehen Hezkuntza.....	45,5
Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza.....	29,-
Euskararen irakaskuntza.....	1,5
Goi mailako irakaskuntza.....	0,7

	%100

Hezkuntza eta irakaskuntza saila eremu eta mailaka sailkatuz gero, honela banatzen da produkzioa. Gehiena Lehen Hezkuntzako materiala da (%45,5). Bigarren dator DBH, baina urruti (%29), eta atzerago besteak. Seinalatzekoa da goi mailako irakaskuntzan material oso gutxi dagoela liburu gisa argitaratua, eta euskararen irakaskuntzak ere material berri gutxi duela.

Haur eta gazteentzako argitalpenak: 547 titulu

	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Haur/Gazte	24	22,7	23	25,5

Irakaskuntzako liburua ekoizpenaren hirutik bat da, asko; eta gazteentzako liburua ez da askoz gutxiago: lautik bat. Kontua da bien artean argitara eman den guztiaren erdia eta gehiago osatzen dutela.

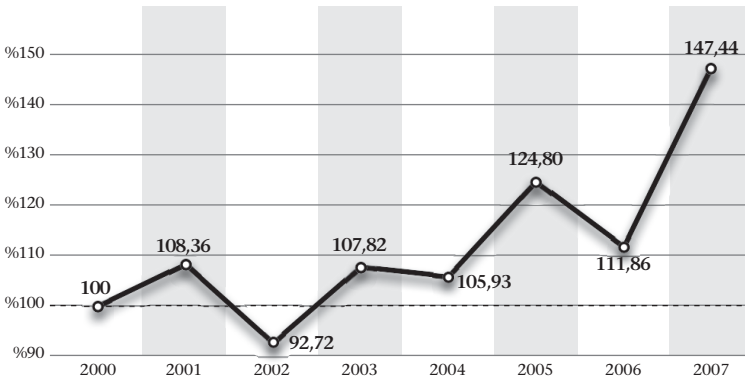
Aro modernoan zehar holatsu izan da, nahiz eta mende berrian pittin bat jaitsi egin den. Aurten susperralditxo izan du, antza denez.

Liburu mota honek bi ezaugarri nabarmen ditu: berredizio handikoa da eta itzulpen handiagokoa.

Berrargitalpenak mailarik gorena liburu tipo honetan du: %41. Egin kontu ekoizpen osoan berrargitalpena %29 dela. Beraz, goitik, oso goitik dago horren maila liburu hauetan.

Datu positibo horren ondoan jarri ohi dut nik bestea: nobedadeetan hamarretik sei itzuli egin da (%60 vs %40). Tradizionalki horrelaxe izan da, baina gehiegizkoa iruditzen zait. Konpentsazio txiki bat eskaintzen du berrargitalpenak: berriz argitaratzen direnetan %55 da euskal jatorriko titulu, eta %45 itzulitakoa. 15 puntu gora egin ohi du euskal jatorrikoak berrargitalpenetan. Hala eta guztiz ere, konputo osoan, hots, nobedadeak eta berrargitalpenak batera hartuta, itzulitako liburua gehiago da jatorrizkoa baino: %54 vs %46, nahiz eta nobedadeen proportzioan baino apalagoa.

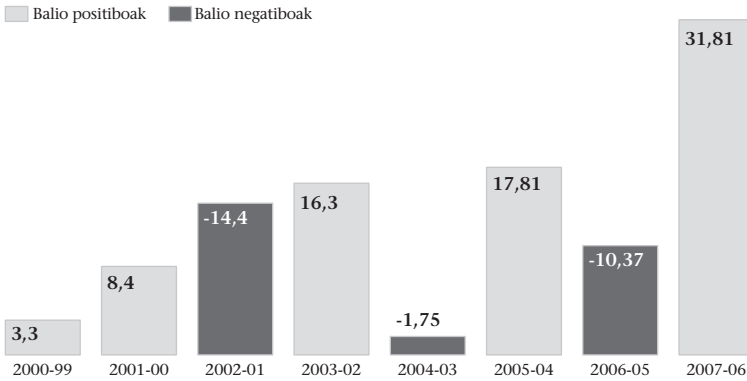
Haur eta gazte liburuaren eboluzio-lerroa

Mende honetako baliorik gorenean dago aurten haur eta gazteentzako liburua. Eta gainera iaztik honako igoera ere azpimarratzekoa izan da, inoizkorik bizkorrena: 132 titulu.

Haur eta gazte liburuaren eboluzioaren indizea

Mende honetan hiru ilunaldi izan ditu liburu tipo honek. Goraldiak kontrakoak baino inportanteagoak izan dira kuantitatiboki. Gora eta behera txandatuz bezala egiten du, antza.

Giza eta gizarte zientziak: 394 titulu

	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Giza/Gizarte	19	19	21	18,5

Ekoizpenaren hurrenkera kuantitatiboan hirugarrena da alor sozialeko liburua. Aro modernoan bost liburuko bat era honetako liburua dela esan daiteke.

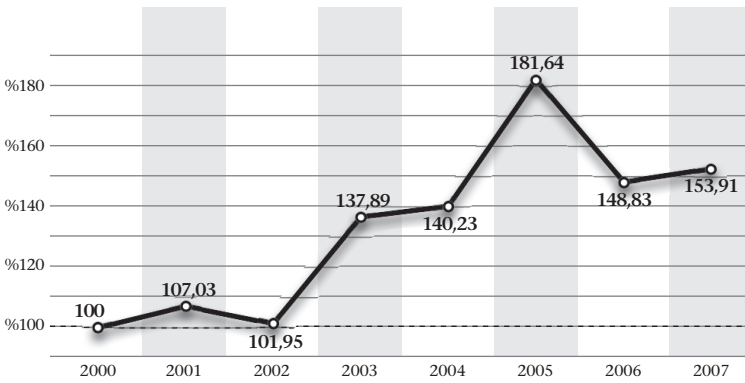
Horrela esanda ematen du baietz, badela zerbait. Kontuan hartu behar da, ordea, eremu zabal-zabaleko liburua dela, bertan sartzen baitira unibertsitateko ia alor guztiak. Eta zer gertatzen da? Bada, alor zehatz batera jo eta oso eskasa dela produkzioa.

Urteko ekoizpenaren %91 lehen edizioa da. Bestela esan, ia berrargitalpen gabeko edizioa da, ahula.

Edizio instituzional gehiena alor honetan kokatzen da, eta jakin badakigu erakundeek ez dutela produktua behar bezala zirkularazten.

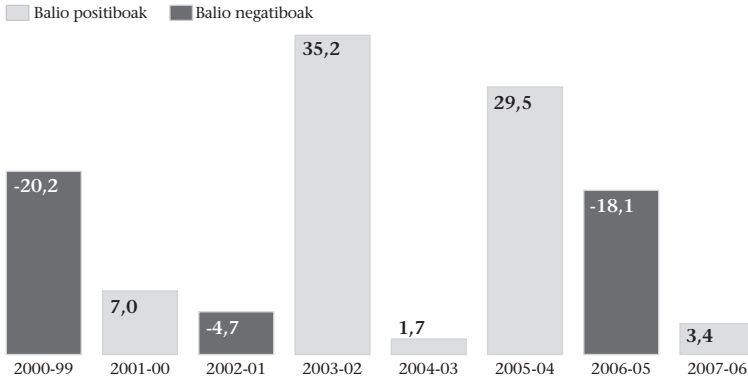
Giza eta gizarte liburuaren eboluzio-lerroa

Goranzko joera nagusi bada ere, beharko lukeenaren oso behetik dabil. Beste maila batean ibili beharko luke eboluzioak, eta ez indefinizio horretan.

Giza eta gizarte liburuaren eboluzioaren indizea

Eboluzio hautsi horrek aipaturiko indefinizioa islatzen du. Badirudi liburu tipo hau ez dagoela gizartearen premiei erantzuteko pentsatua, baizik eta argitaratzaileen premia eta errentaren arabera antolatua. Argitaratzailea edozein dela ere: administrazioa, elkarte, taldea, fundazioa, edota argitaldaria.

Hiru dira urte beltzak, baina beste hiruk ere altura gutxi dute, aurtengoak barne.

Barne sailkapena

Jantzi eskasa hainbesteko gorputza estaltzeko. Liburu gutxi dira 400 titulu alor horren zabal-handiak hornitzeko.

Hainbesteren artean banatu behar denean gutxi beharko ba-koitzarentzat. Historia eta biografia saila delarik hornituena, zer dira, bada, 80 titulu? Historia, gainerako gai-lerro ho-rien guztien antzera, erdaraz idatzi eta erdaraz kontsumi-tzen da, horra egoera.

Filosofia eta psikologia.....	3,3
Soziologia eta estatistika.....	11,1
Zientzia politikoak eta ekonomikoak.....	12,7
Zuzenbidea. Administrazioa.....	7,7
Gizarte segurantza. Seguruak.....	5,4
Linguistika eta filologia.....	13,2
Geografia eta bidaiak.....	1,8
Historia eta biografiak.....	20,4
Etnologia.....	3,6
Edertia.....	9,8
Hirigintza eta arkitektura.....	3,1
Aurrehistoria. Arkeologia.....	4,4
Besterik.....	3,5

%100

Helduen literatura: 264 titulu

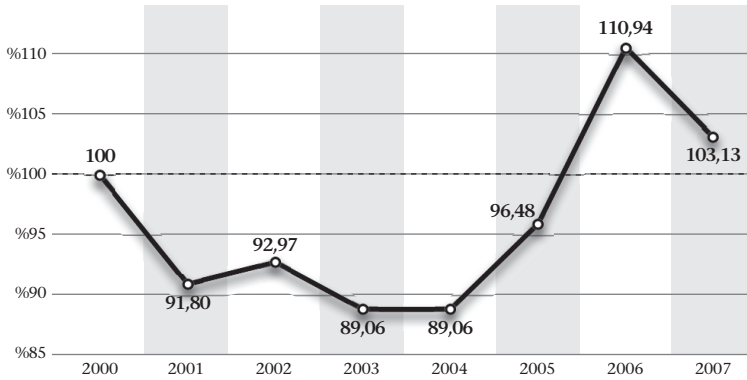
	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Helduen literatura	16	14	15	12,5

Laugarren gai-multzo honetan, ematen du, ematen due-nez, apaltzen ari dela literaturaren indarra. Hiru erreferen-zia horietan ozta-ozta lortzen du mantentzea, lortzen due-nean. 2007an jaitsiera garbia da. Arindu egin da sailaren pi-sua: %12,5, orain arteko apalena.

Literaturaren eboluzio-lerroa

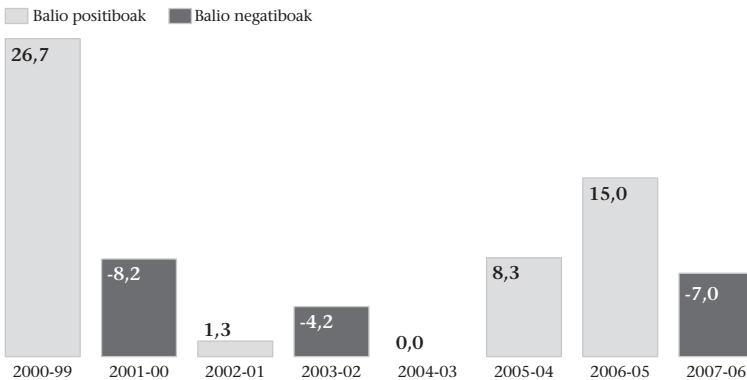
Lerroak argi erakusten du mende hasierako bilakaera tris-tea. Azken bi urteetako susperraldia ere nabarmena da. Eta aurten, atzera, behera. Nola adierazi? Mende berriko batez bestekoa urteko 248 titulu dira. Aurten, jaitsaldia izanik ere, horren gainetik gaude. Baina jakin ez dakidana da zein den

literatur liburuaren tamaina erreal: aurtengoa, iazko altua ala mende hasierako beste hori?

Literaturaren eboluzioaren indizea

Bai eboluzio hautsia! Txarrak izan dira ez hiru baizik eta bost urte, hazkunde negatibo edo batere gabeak. Ezin da esan, gainera, gorako joera bermatu denik, mende hasierako krisiaren ondoren. Aurtengo beheraldiak hipotesi hori ukatu egiten du.

250 tituluren jiran mantenduko dela ematen du, nahiz eta ez dakidan, berriz diot, zein den benetan dagokioken tamaina.

Generoka

Eleberria. Ipuina.....	62,-
Olerkia.....	11,5
Antzerkia.....	3,5
Herri-literatura. Bertsoa.....	5,5
Saioa. Poligrafiak.....	6,-
Biografia. Kronika. Memoriak. Historia..	4,-
Besterik.....	7,5
	%100

Gailentzen dena, urteroko legez, fikziozko narratiba da. Ehunekotan urtetik urtera aldea badago, baina gai-lerro bakoitzak bere posizioa mantendu egiten du modu egonkorrean. Positibotzat jotzen dut hori, sektorea (idazleak bezala argitaratzaileak) kolpeka eta berrikeria hutsetatik landa ari den seinale.

Gainerakoak

Gainerakoetan aurkezten ditugunak bi dira: zientzia eta teknika, eta aisia liburuak. Bada besterik ere, hala nola, erlijio liburuak edo orotarikoa, baina dentsitatearik ezagatik kanpoan utzi ditugu.

Zientzia eta teknika: 126 titulu

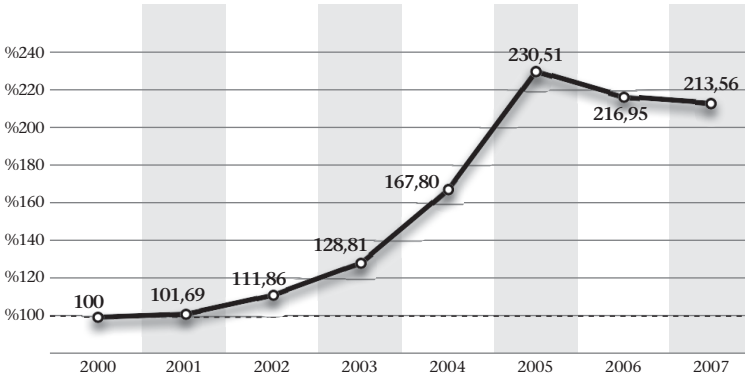
	1976-2005	2000-2006	2006	2007
Zientzia/Teknika	4,5	5,1	7,1	6

Kopuru absolututan ez da bete-betea, baina bai gorantz doana. Iaztik aurtengora jaitsaldi txikia izan badu ere, aurreko erreferentzietan ikusten da oro har haziz doan liburu mota dela.

Zientzia eta teknikaren eboluzio-lerroa

2005 arte gorako bidea izan du etenik gabe. Eta orain zer? Bi urte daroma balio berdintsuekin. Sabaia jo ote du? Ezetz

uste dugu, baina geroak erakutsiko du maila hori egonkorra den ala ez.

Liburu mota honi gerta dakiokena zera da, alegia, edukiek liburutan baino aterpe goxoagoa aurkitzen dutela aldizkarietan eta oraindik ere erosoagoa euskarri elektronikoetan.

Barne sailkapena

Zientzia. Kultura.....	6,5
Zientzia zehatzak.....	9,5
Natur zientziak.....	16,5
Ingeniaritza. Teknologia. Industriak.....	24,5
Medikuntza.....	16,6
Nekazaritza.....	7,1
Ingurumena.....	15,-
Besterik.....	4,3

%100

Aurten teknologiak puntu batzuk irabazi ditu, medikuntza mantendu egin da, eta natur zientziak jaitsi egin dira, handitxoena bakarrrik aipatzearren.

Aisia liburuak: 63 titulu

Hainbat arloz elikatzen den sail honek ez du indarririk hartzen. Musika, argazkia, zinema edo mendizaletasuna, kirola, jokoak, erdaraz «egiten» dira. Idatzi bederen bai. Gai haueetan eta gai hauetaz euskaraz egin egiten da, zelaiez gainera

irratian edo egunkarietan esate baterako, baina maila idatzira nekez igarotzen da. Aldizkarietatik gora erdara da nagusi. Liburutan, zehazki, 63 titulu soilki kontabilizatu ditugu urte osoan.

Musika.....	12,7
Argazkia.....	27,-
Jolasa. Jokoa. Kirola. Atletismoa.....	22,2
Ikuskizunak (antzerkia, zinema.....)	8,-
Kiosko literatura.....	14,3
Aisia. Turismoa. Bidaia.....	15,8
	%100

2007ko LIBURUAK: GAI SAILKAPENA

Sailak	Zenb. abs.	%
0. OROTARIKOAK	595	27,8
— Zientzia eta kulturaren oinarri orokorrak. Bibliografia. Katalogoak.	48	2,2
Bibliotekonomia. Entziklopediak. Kazetaritza. Museoak	547	25,6
— Haur eta gazteentzako argitalpenak		
1. FILOSOFIA	13	0,6
— Metafisika. Ontologia. Estetika. Filosofia sistemak. Psikologia. Logika. Etika	13	0,6
2. ERLIJJIOA. TEOLOGIA	35	1,6
— Berezko teologia. Biblia. Kristologia. Mariologia. Teologia moralak. Liturgia.		
Pastoral teologia. Eliza. Kristauetz besteko erlijioak	35	1,6
3. GIZARTE ZIENTZIAK	842	39,5
— Soziologia. Estatistika. Demografia. Politika. Ekonomia. Zuzenbidea.		
Herri administrazioak. Gizarte laguntza. Etnologia	157	7,5
— Hezkuntza. Irakaskuntza. Heziketa. Pedagogia	685	32,-
5. ZIENTZIA HUTSAK. ZIENTZIA ZEHATZAK ETA NATURALAK	46	2,2
— Matematikak. Astronomia. Fisika. Kimika. Geologia. Metereologia.		
Paleontologia. Biologia. Botanika. Zoologia	46	2,2
6. ZIENTZIA APLIKATUAK. MEDIKUNTZA. TEKNIKA	70	3,3
— Medikuntza. Ingeniaritza. Teknika. Nekazaritza. Basogintza. Zooteknia.		
Etxeko ekonomia. Industria. Zenbait industria eta lanbide. Eraikuntza.		
Sukaldaritza	70	3,3
7. EDERTIA. JOLASAK. KIROLAK	116	5,5
— Edertia. Estetika. Hirigintza. Arkitektura. Eskultura. Marrazketa.		
Margogintza. Argazkigintza. Musika	102	4,8
— Jostaldiak. Jolas eta jokoak. Kirolak	14	0,7
8. FILOLOGIA. LITERATURA	315	14,7
— Hizkuntzalaritza. Filologia	51	2,4
— Literatura. Literatur generoak	264	12,3
9. GEOGRAFIA. BIOGRAFIA. KONDAIRA	103	4,8
— Geografia	7	0,3
— Biografiak	55	2,6
— Kondaira	41	1,9
GUZTIRA	2.135	100